

KDO SO BILI UMRLI DIJAKI IN PROFESORJI PTUJSKE GIMNAZIJE V 2. SVETOVNI VOJNI?

Pred 80 leti so ti majski dnevi za Evropo pomenili veliko prelomnico. Zakaj?

Po dveh podpisanih kapitulacijah Nemčije, 7. maja in v noči z 8. na 9. maj 1945, bi se na tem kontinentu morala končati 2. svetovna vojna. V resnici pa se je zaključila na slovenskih tleh, kjer so do 15. maja potekali še zadnji boji.

Verjetno vas zanima, kakšna je povezava naše gimnazije z 2. svetovno vojno.

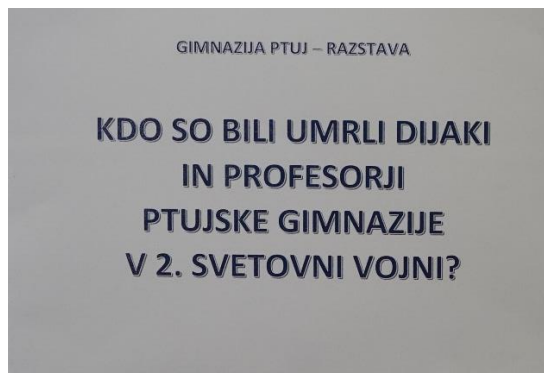
Pred tremi meseci se je 30 dijakin in dijakov iz različnih oddelkov pridružilo evropskemu projektu, ki smo ga predstavili že 27. aprila na občinski proslavi, posvečeni dnevu upora proti okupatorju.

Na občinski proslavi, na kateri so tudi nekateri naši gimnazijci sodelovali v kulturnem programu, je Neža Meglič predstavila projekt.

Zadali smo si naloge, za katere smo menili, da so uresničljive. Naš glavni cilj je bil na osnovi literature pregledno predstaviti vse padle v vojni, vključiti še svoja razmišljanja ter tako prispevati h kulturi spominjanja ob 80. obletnici konca vojne. Nekateri dijaki so iskali in zapisovali informacije o umrlih, nekateri so del pridobljenih informacij uporabili v statističnih in kartografskih pregledih, ostali pa so jih računalniško obdelali.

8. maja 2025 je v avli šole potekala otvoritev razstave.

Dijakinji Zala Grm (2. a) in Katarina Peranič (1. u) sta odlično povezovali rezultate projekta s kulturnim programom na odprtju razstave.

Gospod ravnatelj, Boštjan Šeruga, in predsednica ZB za vrednote NOB Ptuj, gospa Branka Bezeljak, sta med drugim poudarila, kako pomembno je spoštovati preteklost.

[illegible]

ZB za vrednote NOB Ptuj nam je omogočila, da smo prikazano kopijo spominske plošče dobili v trajno last, za kar se jim iskreno zahvaljujemo.

The image shows a 3x3 grid of handwritten notes on lined paper. Each page contains a numbered list of names and dates, likely a roster or a list of events. The handwriting is in cursive and somewhat slanted. The pages are numbered 1 through 9 in the top left corner of each section.

Page 1:

1. [Name] [Date]
2. [Name] [Date]
3. [Name] [Date]
4. [Name] [Date]
5. [Name] [Date]
6. [Name] [Date]
7. [Name] [Date]
8. [Name] [Date]
9. [Name] [Date]

Page 2:

1. [Name] [Date]
2. [Name] [Date]
3. [Name] [Date]
4. [Name] [Date]
5. [Name] [Date]
6. [Name] [Date]
7. [Name] [Date]
8. [Name] [Date]
9. [Name] [Date]

Page 3:

1. [Name] [Date]
2. [Name] [Date]
3. [Name] [Date]
4. [Name] [Date]
5. [Name] [Date]
6. [Name] [Date]
7. [Name] [Date]
8. [Name] [Date]
9. [Name] [Date]

Page 4:

1. [Name] [Date]
2. [Name] [Date]
3. [Name] [Date]
4. [Name] [Date]
5. [Name] [Date]
6. [Name] [Date]
7. [Name] [Date]
8. [Name] [Date]
9. [Name] [Date]

Page 5:

1. [Name] [Date]
2. [Name] [Date]
3. [Name] [Date]
4. [Name] [Date]
5. [Name] [Date]
6. [Name] [Date]
7. [Name] [Date]
8. [Name] [Date]
9. [Name] [Date]

Page 6:

1. [Name] [Date]
2. [Name] [Date]
3. [Name] [Date]
4. [Name] [Date]
5. [Name] [Date]
6. [Name] [Date]
7. [Name] [Date]
8. [Name] [Date]
9. [Name] [Date]

Page 7:

1. [Name] [Date]
2. [Name] [Date]
3. [Name] [Date]
4. [Name] [Date]
5. [Name] [Date]
6. [Name] [Date]
7. [Name] [Date]
8. [Name] [Date]
9. [Name] [Date]

Page 8:

1. [Name] [Date]
2. [Name] [Date]
3. [Name] [Date]
4. [Name] [Date]
5. [Name] [Date]
6. [Name] [Date]
7. [Name] [Date]
8. [Name] [Date]
9. [Name] [Date]

Page 9:

1. [Name] [Date]
2. [Name] [Date]
3. [Name] [Date]
4. [Name] [Date]
5. [Name] [Date]
6. [Name] [Date]
7. [Name] [Date]
8. [Name] [Date]
9. [Name] [Date]

Anika Bauman, Tia Cafuta, Ana Marija Lovenjak, Ema Plazovnik, Julija Potočnik, Satja Šumatić, Tia Vindiš, Nia Žgeč (1. u), Polona Fijan, Luka Kramperšek, Maja Magdič, Ela Petek (1. d), Neja Šerdoner (3. d), Lan Arnuš (3. š).

V obdobju med obema svetovnima vojnama je od 86 umrlih ptujsko gimnazijo obiskovalo 65 dijakov. Med njimi so takšni, ki so šolanje v celoti zaključili na Ptuju, pa tudi takšni, ki so šolo obiskovali manj časa in jo zaključili kje druge ali pa so bili izključeni zaradi naprednega, takrat prepovedanega, delovanja.

Čeprav je za plemenite cilje umrlo najveć muških, kar 77 dijakova in 2 profesorja, lahko veliko priznanje izrećemo tudi 9 pogumnim dijakinjama in 1 profesorici.

Najstarejša nekdanja dijaka sta umrla stara 40 let, največ gimnazijcev (46) pa je umrlo v starosti od 20 do 29 let. Najmlajša umrla sta imela komaj 16 let, torej toliko kot generacija sedanjih 2. letnikov.

80 umrlih je sodelovalo z OF in bilo vključenih v partizane.

Glede vzrokov smrti ugotavljamo, da jih je največ umrlo v samem boju z okupatorjem, nekateri pa zaradi posledic sodelovanja v boju (okupator jih je ujel, mučil, ustrelil). Žal je 9 žrtev doživelo grozo koncentracijskih taborišč, kot so Mauthausen, Buchewald, Auschwitz in Jasenovac. Med vzroki smrti so zabeleženi tudi streljanje talcev, bolezni, obešenje. Največ jih je umrlo na območju sedanjih držav: Slovenije, Hrvaške, BiH, Srbije, Nemčije, Avstrije, Rusije, Poljske in Italije.

Phonèmes isolés

Syllabes isolées

Mots isolés

Mots dans des phrases

Mots dans des phrases

Mots dans des phrases

Mots dans des phrases

Razne statistične prikaze (na osnovi seznamov umrlih) so pripravile Živa Kuhar in Manca Lampič (2. a), Lara Cvetko, Valentina Lah, Pia Zemljarič (3. d), Taja Žgeč (4. d).

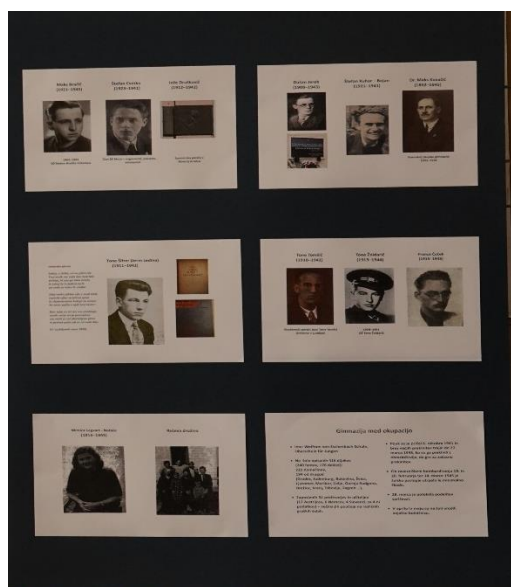
Kar težko je bilo verjeti zapisu o dijakinji, ki si je morala sama izkopati grob, preden so jo ustrelili, ali pa zapisu o dijaku talcu, ki ni hotel stopiti na ulico, poškropljeno s krvjo; slekel je suknjič in ga vrgel čez lužo krvi, ko je stopil na morišče, ter dejal: »Nočem teptati slovenske krvi!«

Pozabiti ne smemo niti, da so bili med žrtvami tudi trije profesorji.

Dr. Maks Kovačič, ravnatelj gimnazije med leti 1933 in 1938, ki je bil sicer večkrat zaprt, je bil marca 1945 obsojen na pet let ječe, kljub hudemu mučenju pa ni izdal soborcev. Predvidevamo, da je umrl aprila 1945.

Preostala profesorja sta pred vojno na šoli za kratek čas službovala kot suplenta. Profesorica in nekdanja gimnazijka Lelja Fermevc je bila prva žrtev tako med dijaki kot med profesorji, saj je umrla v ruševinah družinske hiše med bombnim napadom na Beograd 6. aprila 1941.

Prof. Tone Šifrer, znan pesnik, kritik in esejist, je bil na svojem domu blizu Kranja aretiran in leta 1942, na Hitlerjev rojstni dan, ustreljen v taborišču Mauthausen.

Slikovni material o padlih (žal težko dostopen) je zbrala dijakinja Tjaša Tomažič (1. u).

Luka Stolec (1. d) recitira pesem umrlega profesorja Toneta Šifrerja *Jesensko pismo*.

Dijaki 1. u so razmišljali o vojni in nekatera njihova razmišljanja smo vključili v projekt.

Klemen Cundrič je o svojih občutkih zapisal pesem, dele svojih razmišljanj pa so predstavile njegove sošolke Satja Šumatić, Tia Cafuta, Julija Potočnik in Tia Vindiš.

Eva Ritonja (1. b) je ob glasbeni spremljavi Martina Svita Šandorja (2. b) zelo čustveno zapela partizansko pesem *Počivaj jezero v tihoti*.

Ptujska gimnazija je v svojem 156-letnem obstoju najdlje domovala na ulici, poimenovani po našem največjem pesniku.

Nastopajoči dijaki so recitali slovensko himno v nekaterih jezikih, ki so bili značilni za kraje, kjer se je končalo življenje nekdanjih gimnazijcev, nato pa so z istočasno predstavitvijo nakazali, kako potrebna je povezanost med narodi.

Neža Meglič (2. a) – v slovenščini

Ema Raković (1. d) – v srbohrvaščini

Gašper Galun (2. b) – v nemščini

Eva Ritonja (1. b) – v italijanščini

Sofia Pafomova (2. d) – v ruščini

Sodelujoči v projektu (nekateri dijaki so žal odsotni).

Snemanje in fotografiranje na proslavi in odprtju razstave sta opravila dijaka iz 1. u, Klemen Cundrič in Maxim Dretar Petek, prav tako sta oba sodelovala pri montaži gradiva, kjer sta pomagali še Zoja Filip in Vita Lešnik iz 3. u.

Zahvaljujemo se: gospodu ravnatelju, Boštjanu Šerugi, za izkazano podporo; učiteljem: Niki Serban, ki je naše prispevke lektorirala, Tomažu Plavcu za nasvete glede postavitve razstave, Urški Štumberger, Romani Zelenjak in Mariji Holc za pomoč pri izvedbi otvoritve, Robertu Petroviču za pomoč pri montaži videoposnetkov in fotografij.

Hvala vsem, ki ste se udeležili odprtja razstave.

Mentorica projekta:

Jelka Kokol Plošinjak, prof.